

Jak přežít prázdniny s Lád'ou

Naše škola v Říčanech, myslím tím naši základní školu druhého stupně, se vyznačovala zcela nadčasovými pedagogy. Proč nadčasovými? Rád přiblížím. V osmdesátých letech za autoritářského režimu KSČ vyzařovala z pedagogů, až na jednu osvícenou ruštinářku, opačná orientace k vládnoucímu režimu. Náš tělocvikář Lád'a byl sport'ák každým coulem. Vyznačoval se jednak tím, že od prvního jarního slunka byl dohněda opálený, a dále tím, že miloval Ameriku a pivo. Tyto vlastnosti nám vždy začátkem prázdnin předváděl na čtrnáctidenním vodáckém táboře. Měli jsme totiž vodácký oddíl, který se jmenoval příslovečně Delfín, a kromě delfína měl ve znaku dvě překřížená pádla.

Pod naší základkou jsme si z bývalé střelnice lidových milicí udělali loděnici, kde jsme se scházeli skoro každý den. Bylo nám tam dobře, protože pokaždé, když jsme přišli, měli jsme tam někoho, s kým nám bylo fajn. Ale na pravidelné schůzky na opravy lodí a úklid loděnice chodil pod vedením Ládi i zdravé jádro našich pedagogů.

Během školního roku nám toho naši učitelé moc neodpustili, ale jak přišly prázdniny, začalo to právě eldorádo pro všechny. Zpravidla jsme jezdili na vodu až po patnáctém červenci. Dostatečná doba na to vydělat si na brigádě pár korun, abychom si prázdniny dosytosti užili. Tehdy se při brigádách moc nekoukalo, kolik je zájemci let, spíš se hledělo na jeho fyzickou kondici. Ti zdatnější z nás dostali brigádu v místním lihovaru, která skýtala jednu obrovskou výhodu. Za jednu směnu šlo totiž propašovat ven až dvě lahve kořalky. V létě se většinou vyráběl Key Rum, což byla specialita místního *lihasu*, jak jsme mu říkali. Také Pražská vodka. A nedílnou součástí výroby bylo také tyrkysově modré Curaçao a griotka, které jsme spíše z povinnosti brali pro naše děvčata, neboť Key Rum měl bezmála padesátpět procent. Slabší jedinci, děvčata a ti, kteří vypadali na méně roků, než jim skutečně bylo, chodili do Thomayerovy školky okopávat růže. V Thomayerce pracovali pouze za 12 Kčs na hodinu, kdežto my v *lihasu* jsme měli celých pětadvacet na hodinu a další nesporné výhody. Stačilo jen čtrnáct dní a náš vodácký oddíl se po všech stránkách plně konsolidoval.

Pedagogové nechali doma své protějšky, takže jistě zcela záhy pochopíte našinaprosto vyváženou partu. O prázdninách jsme mohli našim pedagogům tykat, ale po prvním září to bylo zase samé soudruhu učitelé a soudružko učitelko. Dříve byl školní řád i na výlety tohoto typu zcela nekompromisní.

Startovalo se v Říčanech na nádraží. Lád'a nás všechny před nástupem do vlaku spočítal, zkontroloval, zda máme sbaleno, a tím jeho pedagogická role skončila. Ba ne, ještě jsme museli odpovědět na otázku:

„Jak se těšíte na vodu, holoubci?“

Naše odpovědi snad ani není třeba komentovat.

Do Veselí nad Lužnicí cesta netrvala dlouho. Ale jakmile jsme přestoupili na lokálku, která nás vezla do Suchdola nad Lužnicí, začalo to s námi cvičit. Pohled z okénka motoráku na jihočeské rybníky v nás vyvolával zdání, že jsme v jiném světě. A to se přeci muselo řádně oslavit. Z loďáku plného alkoholu z našeho *lihasu* před nástupem do vlaku vyndala první lahvinka. Zpočátku jsme si opatrně dali pár loků.

„Nedáte si taky?“ nabídli jsme Hance a Lád'ovi.

„Jo, ale opatrně, do Suchdola je to ještě daleko.“

Větvičky nevysekaných pešunků nás bičovaly do obličeje a s pocitem naprosté pohody a radosti v srdíčku jsme vyhlíželi do krajiny. V té době opravdu jezdili na vodu kamarádi a lidé, co mají k přírodě blízko. Po příjezdu do Suchdola to bylo vždy stejné.

„Postavte si stany a dělejte si, co chcete. Ale ráno v deset se vyráží!“

To byl takřka zákon, který nesměl nikdo porušit. Jinak nebylo třeba dodržovat žádné hygienické předpisy, žádný jiný řád či jiné zvyklosti. Mohlo se úplně všechno. Ještě téhož večera nám Golem přivezl lodě. Golem byl v normálním životě řidičem stavebního podniku a Láďův kamarád. Večer jsme rozdělali pořádný oheň a naše zásoby z *lihasu* začaly kolovat kolem ohníčku bez rozdílu žák či pedagog.

Ráno jsme vylézali ze stanů často s údivem, kde jsme to vlastně ulehli. Na obranu našich pedagogů mohu říct, že oni spali takřka vždy tam, kde se má. K snídani byl litr pytlíkového mléka, vyrobeného v nedaleké Madetě, na dvě osoby a čtyři rohlíky. (Tyto dávky se ale prudce snižovaly, když za Láďou začali přijíždět jeho kamarádi, a ubývaly i společné peníze.) Zbývalo ještě doladit stav lodí, a mohli jsme vyrazit na první štreku na rozvodí.

Nedůslednost při přípravě se může stát osudnou, jak jsem jednou málem pocítil na vlastní kůži. Zapomněli jsme totiž na dřevěné sedačky do naší pramičky, ve které se převážel proviant a věci na stanování. Ale jelikož náš kemp sousedil s Jihočeskými dřevařskými závody a blízko oddělujícího plotu stály krásně vyrovnané hraně fošinek, řešení se přímo nabízelo.

„Holoubku, jak se ti líbí ty fošínky?“ prohodil Láďa.

„Hrozně moc,“ odpovím bez mrknutí oka.

Ani nevím, jak jsem se dostal přes plot tak rychle, a už podávám na druhou stranu jednu fošínku. Za socialismu se ale vše hlídalo velmi bděle. Vrr...vrr...hafhaf, slyším najednou z dálky a dva vlčáci se říjí hlídat fabriku. Skoro jsem nestačil přehodit druhou nohu přes plot, a už byli u plotu. Měl jsem opravdu namále.

Golem vytáhl ze svého nákladáku Praga S5T pilu, takže během chvíle jsme vyrobili lavičky a zbývalo jen vyplout.

Rychle jsme posbírali odpadky, aby po nás v kempu nezbyla ani stopa, a vypluli určeným směrem. Kvečer jsme bez problému dorazili na rozvodí a dali se do práce podle nepsaného pravidla. Malí kluci vytahali lodě z vody na břeh, vynosili bagáž a malé holky vyhoubičovaly lodě do sucha. Velcí kluci došli do lesa pro dřevo a rozdělali oheň, velké holky připravovaly večeři a malí kluci jim otvírali konzervy. Naši pedagogové měli zase na práci konzumovat alkohol a starat se o to, aby si každý dělal, co chtěl.

Druhý den ráno přijížděl další kamarádi z Říčan a všichni společně pak vyrazili na Majdalénu do hospody. Až po zavíračce se z velké dálky nesl do kempu halas vracejícího se Láďi a jeho kamarádů. To byl pro nás signál, že Láďa začne hrát na kytaru. To, že hrál na kytaru, nebylo ve vodáckých kempech nic tak zcela výjimečného, ale čím se odlišoval od ostatních, bylo, že hrál zcela bez obav za dobrou hlubokou totalitu na kytaru písničky, které nás všechny oslovovaly až do hloubi duše. Například *Socha svobody marně nemá*, *Guadalcanal*, či *Masaryk nás svolává*. Jistě všichni uznáte, že takový repertoár se do nás, žáků základní školy za normalizace, vtiskl velmi hluboko.

Z rozvodí na Rožmberk, to byla naše další vodácká štreka. Jenže čím měl Láďa víc kamarádů, tím víc zapomínal na nás žáky školou povinné. A paní učitelky bez manželů čím dál tím víc tihly k Láďovým kamarádům.

„Holoubci, jed'te napřed a sejdeme se na hrázi Rožmberka. Jako minulou štreku vám zase vezmeme všechny věci na pramičky,“ sdělil nám Lád'a ráno s kalným zrakem.

Tím se rozuměly stany, spacáky, jídlo a osobní věci.

V tričku a v plavkách jsme vyrazili za krásného letního dne starou řekou na Rožmberk. Ani na chvíli nás nenapadalo, jaká pohroma může nastat. Jak je patrné, náš vodácký výlet byl netradiční, a tak se i naše lodě jmenovaly netradičně. Například Guadalcanal, Utah, Svor nebo Arizona. Posádky kánoí byly skoro neměnné. Velký kluk a malá holka. Velký kluk zcela ručil za malou holku, že se jí nic nestane. Velký kluk byl od osmé třídy, případně starší kamarád, který již ukončil základní školu. Malá holka od šesté třídy do deváté. Pak už nám holky vyrostly a ty, které už opustily naši základku, byly holky velké. Páry se tvořily i opačně, velké holky s malými kluky.

Z rozvodí do Rožmberku teče Lužnice přes Starou Hlínu. Tady byl ten kámen úrazu. Poblíž křižovatky na Hradec je hned u řeky stará hospoda a kvečeru začalo drobně mrholit, mrhnutí postupně přešlo v déšť. To nevadilo Lád'ovi ani jeho kamarádům. Asi hodně pár piv dalo Lád'ovi zapomenout, že na hrázi Rožmberku na něj čekají jeho holoubci. Za silícího deště jsme, schováni pod vzrostlými duby na hrázi rybníka, toužebně očekávali příjezd pramice s našimi věcmi. Naštěstí si nás všimli rekreanti z nedalekého kempu a ptali se, zda nám není zima a na koho čekáme. Nikdo z nás neřekl, že Lád'a asi nepřijede a že je nám zima. Starostliví rekreanti si nás nakonec rozebrali do svých stanů a postarali se o nás. Já se dostal ke starším manželům, do stanu s krásnou prostornou předsíní. Ochotní stařečkové mi půjčili silné tepláky s bundou, dodnes si vzpomínám na vytahaná kolena pomajiteli. Všichni bez rozdílu jsme dostali najíst a u svých náhradních rodin jsme museli přečkat i noc.

Druhý den ráno slyšíme z velké dálky šustění vln o příd' pramice a povely kormidelníka.

„Pivo, rum, pivo, rum.“

Na povel pivo se totiž vložilo pádlo do vody a na povel rum se zabralo. Jak jsme zaslechli pivo a rum, bylo to neklamné znamení, že se Lád'a s kamarády a našimi věcmi blíží.

„Holoubci, jste tu všichni?“ otázal se k úžasu rekreantů, když seskleněným výrazem v oku přirazil ke břehu.

Téhož dne jsme se oprostili od našich zachránců a přesunuli se o pár set metrů pod hráz Rožmberku. Bylo to krásné místo, jak stvořené pro kempování, až na ceduli na přilehlé olši, která nás jasně informovala: ZÁKAZ KEMPOVÁNÍ.

„Holoubku, líbí se ti ten zákaz?“ zeptal se mě Lád'a lakonicky.

„Lád'o, vůbec ne,“ odpovídám střelhitě a vylezu na olši, abych cedulku neprodleně sundal.

A bylo vyřešeno.

Netrvalo dlouho a přijela hlídka VB.

„Víte, soudruhu, že kempujete na zákazu kempování,“ přísně se otázali.

„No, víte, my jsme ze základní školy Říčany a v kilometrů je napsáno, že je tady kempování povoleno, a žádná cedule zákazu kempování tady není,“ odpověděl Lád'a naoko provinile.

„Tak tu přespěte a ráno vyrazte,“ zareagoval příslušník.

Do Veselí to nebylo moc daleko a cesta po vodě krásně plynula. Jak krásně plynula cesta, tak bohužel i rychle plynuly naše společné peníze z fondu SRPŠ. Čím víc přibývalo Láďových kamarádů, tím víc se tenčily i přiděly potravin. Ke snídani pro dvě osoby už byl ne litr, ale půllitr pytlíkového mléka a místo čtyř rohlíků jen dva. Oběd se nevařil a večeře s železnou pravidelností sestávala z krevní tučnice. Totiž krevní tučnice se dala dělat na mnoho způsobů, třeba s kolínky nebo s rýží, ale vždy chutnala skvěle a navíc byla velmi levná.

Ve Veselí nad Lužnicí nastal v našem putování zásadní zlom – překulil se první týden plavby.

„Holoubci, nemáme skoro žádné peníze na jídlo, tak se živte, jak umíte,“ pronesl Láďa po prvním ukončeném týdnu.

Kdo měl ještě nějaké úspory z ušetřených peněz, byl ve výhodě. Všichni ale měli štěstí, že zpáteční jízdenku domů měli již kouponou.

Ve Veselí nad Lužnicí naostrůvku tvořeným soutokem řek Nežárky a Staré řeky jsme rozbili náš tábor v kempu. Krevní tučnice jsme občas střídali s lančmítem, mimochodem opečený na ohni chutná vždy skvěle, a po večeři chodili na průzkum.

Jeden večer jsme se vydali proti proudu Nežárky. A jak tak jdeme, spatříme najednou krásné, odlehle zahradnictví, plné karfiolů a kedluben. Naše chuť na něco zeleného, vyburcovaná na nejvyšší míru, spustila akci. Čekáme, až se úplně setmí, a jdeme na to. Pro jistotu bereme velký loďák, aby se tam toho vešlo co nejvíc. Přelezeme plot v dokonalé souhře, někdo musí nadzvedávat ostnatý drát, který zdobí plot místního zahradnictví. A pak fofrempár karfiolů a hlavně kedlubny. Měli jsme tak velký hlad, že hned, jak jsme přešli plot zpátky a dostali se do bezpečné vzdálenosti od místa činu, začali jsme hodovat. Stejně jako v pohádce O perníkové chaloupce házeli Jeníček a Mařenka hrách, aby našli cestu zpět, tak i my pohazovali slupky od kedluben a nať od karfiolu. Bohužel byli jsme v opačné situaci. Usnadnili jsme tím práci majitelům zahradnictví i příslušníkům VB, aby oni našli nás.

Ráno ještě polehávám ve stanu, když najednou slyším rozjitřenou debatu našich pedagogů s cizími hlasy.

„Všichni ven ze stanů!“ zcela vážným tónem pronesli Láďa s Hankou.

Před osmou vstávat? To nevěstilo nic dobrého. Pomalu rozepínám zip našeho stanu, ve stejném rytmu se postupně objevují hnědé polobotky, zelené ponožky, puky zelených kalhot... Raději bych sjel zipem zase prudce dolů, ale už to nešlo. Předem mnou se najednou v celé své majestátnosti vyjevil příslušník VB, až jsem zahlédl hvězdy na jeho výložkách.

„Můžeš mi něco říct o noční návštěvě zahradnictví,“ zeptal se komisně příslušník.

„Nevím, oč jde,“ soukám se ze stanu a na půl oka vidím vedle stanu zcela prázdný loďák s kedlubnami.

Jak jistě uznáte, už nešlo nic dělat. Naším učitelům bylo všechno jasné od první věty, nedali to ale na sobě před příslušníky znát. Láďa se svojí vysokou školou diplomacie lehce zmateně a s velkou dávkou pokory všechno zařídil, a tak jsme vyvázli s pokutou 5 Kčs na žáka. Do školy k řediteli se naštěstí nikdy nic nedoneslo.